

Ydelsesbeskrivelse – kompenserende specialundervisning for voksne med høretab

Ydelsen leveres af Aalborgskolen, Kollegievej 1, 9000 Aalborg. [Aalborgskolen \(rn.dk\)](http://Aalborgskolen.rn.dk)

Aalborgskolen er et skoletilbud for børn, unge og voksne med døvblindhed, med høretab, med høretab og andre funktionsnedsættelser, samt med sproglige udfordringer.

Vi tilbyder undervisning på og i dansk tegnsprog, taktilt tegnsprog, samt talesprog.

Lovgrundlag: Specialundervisning for voksne nr. 1653 af 09/08/2021

1. Formål:

Formålet er at tilbyde voksne med høretab en højt specialiseret undervisningsindsats jf. loven omkring specialundervisning for voksne.

2. Målgruppe:

- Voksne med høretab, som har behov for, at undervisningen gennemføres på tegnsprog, tegn til tale eller anden visuel kommunikation
- Voksne hørende uden ekspressivt sprog, som har behov for, at undervisningen gennemføres på tegnsprog, tegn til tale eller anden visuel kommunikation
- Voksne med høretab og ordblindhed.

3. Ydelsesindhold:

- FVU-undervisning
- OBU-undervisning
- Brandslukningskurser, hygiejnekurser, it-sikkerhedskurser o.a. i samarbejde med AMU
- Danskuddannelse for flygtninge under integrationsprogrammet
- Undervisningen tilbydes på hold medigestillede eller tilrettelægges som eneundervisning på skolen, i hjemmet eller på arbejdspladsen

4. Personale:

Personalet består af lærere, pædagogiske medhjælpere samt en skoleleder.

- Alle har uddannelse i tegnsprog

- Alle ansatte har en grundlæggende uddannelse omkring høretab
- Lærerne har en videreuddannelse i specialpædagogik, sanseintegrationsvanskeligheder, hørevanskeligheder og sproglige vanskeligheder
- Alle kender til yderligere funktionsnedsættelser, og hvordan læringsmiljøet tilpasses den enkelte kursist
- Der er tale/høre-lærere
- Der er høj viden om og naturlig daglig brug af tekniske hjælpemidler til hørenedsættelser
- I undervisningsmiljøet er der en stor viden og forståelse for døves kultur
- Lærerne har en viden om hjælpemidler til synshandicappede samt ordblinde, til talegenkendelsesprogrammer og lign. som øger muligheden for tilgængeligheden og aktivt medborgerskab i dagligdagen
- Lærerne har en grundlæggende viden om flygtningeproblematikker, sorg og krise samt om det at være ny i Danmark

Det tværfaglige samarbejde er centralt for indsatsen, og der arbejdes tæt sammen med:

- Pårørende
- Bo- og aflastningstilbud
- Medarbejdere i Døves Kulturcenter (nabo – kommunalt tilbud)
- Private virksomheder hvor kursister er i arbejde/praktik
- Jobcentre og lignende offentlige instanser
- Døvekonsulenter/familiekonsulenter/blindekonsulenter
- VUC, sprogskoler og andre uddannelsesinstitutioner

5. Metoder og tilgange:

Vi fokuserer i voksenundervisningen på, med udgangspunkt i forundringsparathed, at give vores kursister færdigheder indenfor:

1. *Læringskompetence*, som er evne og vilje til at tilegne sig ny viden.
Metoderne til dette er bl.a. elementer hentet fra neuropædagogik/neuropsykologi, TEACCH, logbøger, hukommelsestræning, differencerede emneopdelte strategier, mindmaps og andre visuelle strategier. Der bliver anvendt evalueringsmetoder med udgangspunkt i SMITTE-modellen, smileys og mindmaps.
2. *Kommunikationskompetence*, som er evne til at skabe kommunikativ kontakt, forståelse og effekt i budskaber.
Metoderne til dette er bl.a. dialog og samtale ansigt til ansigt med tydelig mimik og kropssprog, tegn fra dansk tegnsprog, anvendelse af visuelt og tegnsprogligt materiale med andre ligestillede, videooptagelser af forskelligartede dialogformer, samt literacy i anvendelsen af sociale medier, facetime, skype og lign.

3. *Literacykompetence*, som er evne til at forstå og anvende skriftlig information, hvor færdigheden er at kunne afkode og forstå anvendelsen af bogstaver, tal, diagrammer, grafer, billeder, foto, tegninger og andre sanselige modaliteter.
Metoderne til dette er bl.a. OBU-metoder beskrevet i OBU-vejledningen, FVU-metoder beskrevet i FVU-vejledningen, artikulation, mundaflæsning og brug af mundhåndssystem, cd-ord, materialer, der både er visuelle og med tegnsprog, og som har en top-down og bottom-up tilgang/strategi. Tilgangen er at styrke motivationen for læsning og skrivning i samspil med hørende omgivelser, samtaler med tekst, søgning af informationer på internettet og sociale medier, samt styrke bevidstheden om egen kultur og situation.
4. *Demokratisk kompetence*, som er evne til at udøve aktivt medborgerskab, så som at få indflydelse i at træffe valg, ytre sig i forskellige sammenhænge samt træffe beslutninger i egen hverdag.
Metoderne til dette er anvendelse af undervisningspakken om medborgerskab (socialstyrelsen 2008), via samtale og dialog i tegnsproglige fællesskaber, visualisering og fokusering vha. materiale tilpasset den enkelte, ved udarbejdelse af egne guidelines og med tegnsprog og den enkelte borgers rettigheder i fokus.
5. *Social kompetence*, som er evne til at skabe konstruktive relationer til andre, forstå egne og andres følelser.
Metoderne til dette er dialog i fællesskab med andre ligestillede, bygge bro og danne samspil med jobcenter, konsulenter m.v., anvende mindmaps til at beskrive og synliggøre hørendes kultur, forstå sansetab, fokuser på visuelle og symbolske tegn/billeder/foto – inkluderende metoder er i fokus.
6. *Digital kompetence*, som bl.a. er evnen til at kunne drage fordel af digitale løsninger på en meningsfuld måde både i liv, arbejde og i lærings-og udviklingsprocesser.
Metoderne til dette er anvendelse af tilgængelige it-redskaber, selvbetjeningsløsninger samt fysiske hjælpemidler til at opnå selvstændighed og selvhjulpenhed, bevidsthed om sikkerhed og beskyttelse af egne data. Metoderne er i udgangspunktet værktøjer fra det digitale kompetencehjul, som visualiseres og gøres tegnsprogssproglige
7. *Relationskompetence* som bl.a. er evne til at kunne møde andre mennesker på en positiv og anerkendende måde, danne venskaber og opretholde kontakt til netværk.
Metoderne til dette er bl.a. elementer fra Neuropædagogik og TEACCH med overskuelighed, forudsigelighed og struktur i kalender, dagsplaner og kontakter, hvor redskaberne visualiseres og gøres tegnsprogssproglige.

Der tilbydes et højt specialiseret sprogligt miljø

- Et tegnsprogligt miljø, hvor sproget hviler på dansk tegnsprog og justeres efter den enkeltes sprogkode. Et miljø, hvor man kan spejle sig i andres tegnsproglige samtaler, man kan inspireres af

andres tegnsproglige samtaler, og man kan deltage i tegnsproglige samtaler med både undervisere og andre kursister.

- Kursister med både høre-og synsnedsettelse tilbydes taktil kommunikation som undervisningssprog.
- Borgere, der er testet ordblinde, tilbydes læring i programmer fra IT-rygsæk til brug i uddannelse, job eller i hverdagen, hvor både tale- og tegnsprogsprogrammer er i fokus.
- For svagtseende og blinde kursister tilbydes et miljø med mulighed for at spejle sig i ligestillede, udveksle erfaringer med fokus på IT og talegenkendelsesmetoder og strategier.

Underviserne har en grundlæggende viden om de forskellige målgrupper, har en høj grad af tegnsprogsviden og erfaring, som basis for at justere tegnsproget ind efter den enkeltes sprogkode. Den sprogkode kan være:

- Auditiv tale understøttet af tegn
 - Tegnsprog understøttet af tale
 - Visuelt tegnsprog
 - Taktilt tegnsprog
 - Auditiv tale understøttet af tegn og alternative kommunikationsformer
 - Tegnsprog understøttet af alternative kommunikationsformer
- Der anvendes høretekniske hjælpemidler i undervisningen såsom FM-anlæg og mikrofoner.
- Undervisningsmateriale – kursisternes egne materialer samt materialer fra det specialpædagogiske forlag "Materialecenteret". Der hentes ligeledes inspiration i materialer fra sprogskoler o.lign.

6. Fysiske rammer

- Etablerede mindre klassemiljøer - alle lokaler er indrettet med særligt gode akustiske forhold, eventuelt høreteknik og optimal belysning
- Lokalerne er handicapvenlige, dvs. der er plads til kørestole
- Specielt indrettede lokaler til tale-/høre-undervisning
- Handicaptolletter
- "Nabo" til Døves Kulturcenter med tegnsprogscafe og med mulighed for sociale aktiviteter i tegnsprogsmiljø